

ліквідності та виявляти потенційні загрози для капіталу банку. Автоматизовані системи моніторингу ризиків забезпечують швидке реагування на негативні зміни ринкового середовища та сприяють підвищенню ефективності управлінських рішень.

Таким чином, управління ліквідністю та капіталом банків є складним багатофакторним процесом, який потребує врахування як внутрішніх, так і зовнішніх чинників впливу. Внутрішні фактори визначають ефективність фінансового менеджменту та здатність банку контролювати ризики, тоді як зовнішні формують макроекономічні та регуляторні умови функціонування банківської системи. Комплексний аналіз цих факторів дозволяє забезпечити своєчасне виявлення фінансових загроз, підвищити стійкість банківських установ та сформувані ефективну систему управління ризиками. У сучасних умовах розвитку фінансового сектору саме інтеграція традиційних методів оцінювання з інноваційними цифровими технологіями створює основу для зміцнення фінансової стабільності банків та забезпечення їх довгострокового розвитку.

Список використаних джерел:

1. Berger, A. N., & Bouwman, C. H. S. How does capital affect bank performance during financial crises? *Journal of Financial Economics*, 2021. 109(1), 146–176. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2013.02.008>; 2. Allen, L., & Powell, R. Liquidity risk management in banking: Insights from theory and practice. *Journal of Banking Regulation*, 2020. 19(2), 110–123. <https://doi.org/10.1057/s41261-017-0043-1>; 3. Demirgüç-Kunt, A., Detragiache, E., & Merrouche, O. Bank capital: Lessons from the financial crisis. *Journal of Financial Stability*, 2023. 9(4), 670–687. <https://doi.org/10.1016/j.jfs.2013.07.002>

Малюкіна А.О., кан. екон. наук, доцент
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, Україна

Цифрова трансформація міжнародного валютного ринку в умовах розвитку фінтех-інновацій

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поглибленням глобалізаційних процесів, високою мобільністю капіталу та активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери фінансової діяльності. У цих умовах міжнародний валютний ринок виступає одним із ключових елементів глобальної фінансової системи, оскільки забезпечує обслуговування міжнародної торгівлі, транскордонного руху капіталу, інвестиційних операцій, міжнародного кредитування та управління валютними ризиками. Його функціонування безпосередньо впливає на стабільність валютних курсів, стан платіжних балансів країн, рівень міжнародної ліквідності та ефективність фінансової взаємодії між суб'єктами світового господарства.

Особливої актуальності питання трансформації міжнародного валютного ринку набуває в умовах цифровізації фінансового сектору. Якщо на попередніх етапах розвитку валютний ринок функціонував переважно через банківські канали, дилерські мережі та традиційні біржові механізми, то сьогодні його діяльність дедалі більше ґрунтується на електронних торговельних платформах, автоматизованих системах виконання угод, алгоритмічній торгівлі, технологіях обробки великих масивів даних, блокчейні та фінтех-рішеннях [1]. Фактично цифровізація змінює не лише технічну форму проведення валютних операцій, а й саму логіку функціонування ринку, його структуру, поведінку учасників і характер ризиків.

Валютний ринок є найбільшим фінансовим ринком світу за обсягами операцій. За даними Банку міжнародних розрахунків, у квітні 2022 року середньоденний обсяг операцій на глобальному валютному ринку досяг 7,5 трлн дол. США, що на 14 % більше порівняно з 2019 роком. При цьому найбільшу частку становили валютні свопи, на які припадало 51 % загального обороту, тоді як частка спотових операцій становила 28 %, а форвардних угод — 15 %. Це свідчить не лише про масштабність валютного ринку, але й про зростання складності його інструментарію та посилення ролі операцій, пов'язаних з управлінням ліквідністю і ризиками [1-4].

Однією з найважливіших форм цифрової трансформації є розвиток алгоритмічної торгівлі. Алгоритмічна торгівля передбачає використання спеціалізованих програм, які аналізують ринкові дані, визначають торгові сигнали та автоматично виконують операції відповідно до заданих параметрів. Такий підхід дозволяє обробляти великі масиви інформації за надзвичайно короткий час, що підвищує ефективність торгівлі та зменшує вплив людського фактора. Водночас алгоритмічна торгівля створює і нові ризики, оскільки синхронна поведінка торгових систем може посилювати короткострокову волатильність, особливо в періоди підвищеної ринкової невизначеності.

Важливою тенденцією є розвиток цифрових валют центральних банків. Центральні банки багатьох країн активно досліджують можливості впровадження CBDC як інструменту модернізації платіжної системи, підвищення ефективності розрахунків і посилення контролю за грошовим обігом. Окремого значення набуває вплив цифровізації на конкуренцію між міжнародними фінансовими центрами. Провідні валютні центри, такі як Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур і Гонконг, зберігають свої позиції не лише завдяки історичній ролі або обсягу фінансових потоків, а й завдяки високому рівню розвитку цифрової інфраструктури, регуляторній передбачуваності та здатності швидко адаптуватися до інновацій. Країни, які забезпечують сприятливе середовище для фінтех-компаній, розвитку електронних платформ і цифрових фінансових сервісів, отримують додаткові переваги у залученні капіталу [3].

Саме тому важливого значення набувають міжнародні стандарти поведінки на валютному ринку. FX Global Code визначає загальні принципи належної практики для учасників оптового валютного ринку та спрямований на підтримання прозорого, відкритого, ліквідного, конкурентного й ефективного

ринкового середовища. У контексті цифровізації такі принципи набувають особливої актуальності, оскільки зростання ролі електронної та алгоритмічної торгівлі потребує підвищеної уваги до етики, прозорості, управління ризиками та якості ринкової інфраструктури.

Цифровізація валютного ринку має безпосередній вплив і на реальний сектор економіки. Валютні курси визначають вартість імпорту, конкурентоспроможність експорту, обсяг зовнішніх зобов'язань підприємств і дохідність міжнародних інвестицій. У разі підвищення волатильності валютних курсів компанії стикаються з більшими ризиками при плануванні зовнішньоекономічної діяльності. Це особливо актуально для підприємств, які залежать від імпортової сировини, обладнання, енергоносіїв або мають кредити в іноземній валюті [2-4].

Для бізнесу цифровізація валютного ринку створює як нові можливості, так і додаткові ризики. З одного боку, компанії отримують доступ до більш швидких і дешевих валютних операцій, інструментів хеджування та аналітичних платформ. З іншого боку, висока швидкість зміни курсів потребує більш професійного управління валютними ризиками. У таких умовах зростає значення фінансового менеджменту, сценарного планування та використання похідних фінансових інструментів для захисту від несприятливих курсових коливань.

Особливе значення цифрова трансформація валютного ринку має для країн, що розвиваються. Для них цифровізація може стати інструментом інтеграції у глобальну фінансову систему, залучення інвестицій та підвищення ефективності міжнародних розрахунків. Водночас такі країни часто мають слабшу цифрову інфраструктуру, нижчий рівень кіберзахисту та менш розвинені регуляторні механізми. Це створює ризик технологічної залежності від провідних фінансових центрів і міжнародних платформ.

У цьому контексті для України цифровізація міжнародного валютного ринку має подвійне значення [4]. З одного боку, вона відкриває можливості для інтеграції у світовий фінансовий простір, розвитку фінтех-сектору, модернізації платіжної інфраструктури та підвищення ефективності зовнішньоекономічних операцій. З іншого боку, в умовах воєнних ризиків, макроекономічної нестабільності та залежності від зовнішнього фінансування особливо важливим є посилення кіберстійкості, валютного регулювання та інституційної спроможності фінансової системи.

Варто також наголосити, що цифровізація не усуває фундаментальних економічних закономірностей валютного ринку. Попит і пропозиція на валюту, стан платіжного балансу, процентні ставки, інфляція, довіра до економіки та політична стабільність залишаються ключовими факторами курсоутворення. Однак цифрові технології змінюють швидкість і форму реакції ринку на ці фактори. Інформація, яка раніше впливала на ринок поступово, сьогодні може бути врахована у цінах майже миттєво. Це підвищує ефективність ринку, але водночас робить його більш чутливим до шоків.

Отже, цифрова трансформація міжнародного валютного ринку є складним, багаторівневим і суперечливим процесом. Вона забезпечує зростання швидкості

операцій, розширення доступу до фінансових інструментів, зниження транзакційних витрат і підвищення ліквідності. Водночас вона формує нові ризики, пов'язані з кібербезпекою, алгоритмічною волатильністю, регуляторною невизначеністю та технологічною залежністю. Саме тому подальший розвиток валютного ринку має ґрунтуватися на поєднанні інноваційності та фінансової стабільності.

Таким чином, ключовим завданням сучасного етапу є формування такої моделі розвитку валютного ринку, яка б дозволяла використовувати переваги цифровізації без надмірного посилення системних ризиків. Для цього необхідні модернізація регуляторних механізмів, підвищення прозорості цифрових операцій, розвиток кібербезпеки, удосконалення управління валютними ризиками та поглиблення міжнародної координації. У довгостроковій перспективі саме здатність держав, центральних банків і фінансових інститутів адаптуватися до цифрових змін визначатиме ефективність функціонування міжнародного валютного ринку та його роль у забезпеченні стабільності глобальної фінансової системи.

Список використаних джерел:

1. Krugman P., Obstfeld M., Melitz M. *International Economics: Theory and Policy*. 11th ed. Pearson Education, 2018. 784 p.;
2. Mishkin F. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets*. 12th ed. Pearson Education, 2019. 656 p.;
3. Bank for International Settlements (BIS). *OTC Foreign Exchange Turnover in April 2022*. Basel : BIS Publishing, 2022. 36 p. URL: https://www.bis.org/statistics/rpfx22_fx.htm (дата звернення: 11.05.2026);
4. Global Foreign Exchange Committee. *FX Global Code*. London : Global Foreign Exchange Committee, 2021. 78 p. URL: https://www.globalfxc.org/docs/fx_global.pdf (дата звернення: 11.05.2026).

Онофрійчук О.П. канд. екон. наук, доцент
Білоус К.Р., здобувачка вищої освіти ступеня бакалавр
Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені Степана Дем'янчука», Україна

Цифровізація банківських послуг в Україні

Стрімкий розвиток ІТ-технологій і мобільних застосунків суттєво вплинув на банківський сектор, прискоривши цифровізацію фінансових послуг. Цифровий банкінг забезпечує швидкі та зручні фінансові операції - від онлайн-покупок до оформлення кредитів за кілька хвилин. За прогнозами Boston Consulting Group, упродовж наступних 5 років до 30 % операцій корпоративного банкінгу здійснюватиметься через цифрові платформи. Дослідження MasterIndex показало, що 94 % власників карток користуються цифровим банкінгом, а 75 % віддають перевагу мобільним застосункам. Крім того, 51 % українців готові повністю перейти на диджитал-банкінг без відвідування банківських відділень.